

POSTANOWIENIE

11 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 11 marca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A.C. i A.K.

z udziałem H.K.

o stwierdzenie podstaw do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby chorej bez jej zgody w trybie art. 29 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,

na skutek skargi kasacyjnej H.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Toruniu

z 30 lipca 2025 r., VIII Ca 513/25,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu na rzecz radcy prawnego A.G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Uczestniczka, H.K., wywiodła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z 30 lipca 2025 r., wydanego w sprawie z wniosku A.C. i A.K. o stwierdzenie podstaw do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby chorej bez jej zgody w trybie art. 29 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na oczywistą zasadność skargi, polegającą na naruszeniu art. 29 ustawy z 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa. Przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest jej oczywista zasadność, może dotyczyć jedynie przepisów prawa niepodlegających różnej wykładni i niepozostawiających sądowi swobody oceny. Chodzi przy tym o wykładnię w oczywisty, dostrzegalny już *prima facie* sposób, sprzeczną z jednolitą i ugruntowaną wykładnią skonkretyzowanego przepisu, przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa (zob. m.in. postanowienia SN: z 21 maja 2025 r., I CSK 558/24; z 26 marca 2025 r., I CSK 3537/23; z 30 stycznia 2025 r., I CSK 3814/23; z 31 grudnia 2024 r., I CSK 1853/23; z 20 listopada 2024 r., I CSK 2892/23; z 14 września 2023 r., I CSK 518/23; z 27 lipca 2023 r., I CSK 5328/22).

Analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została spełniona. Uczestniczka pod pozorem oczywistej zasadności w istocie pyta o trafność stanowiska Sądu Okręgowego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy. Przedstawiła wyłącznie własne stanowisko, polemizując z niekorzystnym dla niej rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji.

Podstawami skargi kasacyjnej nie mogą być objęte zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), więc nie można z odwołaniem

się do nich kreować zagadnienia prawnego opartego na założeniu, że w rzeczywistości miał miejsce stan faktyczny inny, niż ustalony przez sądy obu instancji, czyli inny, niż stanowiący podstawę rozstrzygnięcia.

Nie jest rzeczą Sądu Najwyższego ustalanie stanu faktycznego i dopuszczanie w sprawie nowych dowodów. Skarżąca błędnie traktuje skargę kasacyjną jako trzecią instancję odwoławczą. Znamienne, że sądy obu instancji wyczerpująco i wnikliwie odniosły się do przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego psychiatry wraz z opinią uzupełniającą, jak również do przedstawionych dokumentów i zeznań świadków, w oparciu o które ustalono stan faktyczny.

Z ustaleń poczynionych przez Sądy obu instancji wynikało, że skarżąca cierpi na wypowiedanie systematycznych urojeń krnąbrnych, prześladowań i trucia. Zaś uprzedni brak stwierdzenia u niej choroby psychicznej nie jest tożsamy z wystąpieniem takich objawów obecnie. Trafnie Sąd drugiej instancji zauważył, że uczestniczka przedstawiła zaświadczenie lekarskie innego psychiatry, który wskazał, że badana nie przejawia objawów chorobowych afektywnych czy ewidentnych objawów psychotycznych, przy czym zastrzegł konieczność uzupełnienia badania o wywiad od rodziny. Znamienne, że uczestniczka przedstawiła wskazane zaświadczenie w trakcie postępowania, po doręczeniu jej odpisu opinii biegłego psychiatry, która była dla niej niekorzystna. Natomiast w uzupełniającej opinii biegłego psychiatry wskazano, że urojenia uczestniczki dotyczą przede wszystkim majątku i określonych grup osób, którym przypisuje wrogie zachowania. Sam fakt, że skarżąca może samodzielnie funkcjonować nie przesądza o dobrej kondycji i sprawności psychicznej. Słusznie Sądy *meriti* podkreśliły, że zachowanie uczestniczki względem nieruchomości sąsiadów, którą uważa za własną, budzi niepokój wśród społeczeństwa.

Sąd Najwyższy uznał, że nie ma innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności w postaci nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej uczestniczce z urzędu orzeczono stosownie do § 14 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 136).

Adam Doliwa

(P.H.)

[SOP]